

กระทู้ถามที่ ๒๒๘ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ราคาอ้อยและน้ำตาลทรายตกต่ำ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

ตามที่กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ตั้งคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล หรือ กอน. ขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาราคาอ้อยและน้ำตาลทรายตกต่ำนั้น ปรากฏว่าในทุกๆ ปีได้มีเกษตรกรจำนวนมากจากหลายจังหวัดรวมกลุ่มประท้วงเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาล เข้าแทรกแซงราคาอ้อยและน้ำตาลทราย โดยจะนำรถบรรทุกปิดทางเข้าออกของโรงงานน้ำตาลทราย มีการชุมนุมเพื่อปิดถนน หรือการชุมนุมประท้วงที่หน้าท่าเรือรัฐบาล สร้างความเดือดร้อนให้กับ ประชาชนผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นซ้ำซากทุกปี ประชาชนผู้บริโภคน้ำตาลทราย ต้องแบกรับราคาน้ำตาลที่แพงขึ้น เพื่อนำเงินในส่วนนี้ไปช่วยเหลือชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาลทรายทุกๆ ปี จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีแผนงานและ มาตรการในการแก้ไขปัญหาอ้อยและน้ำตาลทรายตกต่ำ ทั้งในระยะกลางและระยะยาวให้ดีขึ้น อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนอย่างไรบ้าง

๒. กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายอย่างไร ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ เพื่อเตรียมความพร้อม ในการเปิดเสรีของราคาน้ำตาลในอนาคต

๓. การดำเนินงานของกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการประสานงานไปยังกระทรวงการคลัง เพื่อให้มีการกำหนดแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาเงินกู้ ของเกษตรกรชาวไร้อ้อยอย่างไรบ้าง ทั้งในเรื่องปัญหาแหล่งเงินทุน การชำระหนี้ของเกษตรกร และอัตราดอกเบี้ย ที่เพิ่มสูงขึ้น

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นพดล อินนา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

คำตอบกระทู้ถามที่ ๒๒๘ ร.

ของ นายนพดล อินนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บัญชีรายชื่อ)

เรื่อง ราคาอ้อยและน้ำตาลทรายตกต่ำ

ข้าพเจ้า นายอดิศักดิ์ โปธารามิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และนายวราเทพ รัตนากร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง ราคาอ้อยและน้ำตาลทรายตกต่ำ ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑ ขอเรียนว่า การกำหนดราคาอ้อยของระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของไทยในปัจจุบันเป็นไปตามระบบแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาลในอัตราส่วน ๗๐ : ๓๐ โดยรายได้ที่จะนำมาแบ่งปันผลประโยชน์ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ รายได้จากการจำหน่ายภายในประเทศและรายได้จากการส่งออกต่างประเทศ แต่เนื่องจากประเทศไทยมีการส่งออกน้ำตาลไปต่างประเทศถึง ๒ ใน ๓ ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ทำให้ราคาอ้อยในแต่ละปีจึงขึ้นอยู่กับรายได้จากการส่งออกน้ำตาล ซึ่งผันแปรไปตามราคาน้ำตาลในตลาดโลกเป็นสำคัญ โดยหากปีใดราคาน้ำตาลในตลาดโลกตกต่ำมากจะส่งผลให้ราคาอ้อยที่ชาวไร้อ้อยได้รับต่ำกว่าต้นทุนการผลิต

แผนงานและมาตรการระยะกลางในการแก้ไขปัญหาราคาอ้อยและน้ำตาลทรายตกต่ำ ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาอ้อยระยะ ๕ ปี เพื่อลดต้นทุนการผลิตอ้อย โดยการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพอ้อยให้มีผลผลิตอ้อยต่อไร่สูงและมีคุณภาพความหวานของอ้อยสูงขึ้น ซึ่งขณะนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำแผนพัฒนาอ้อยระยะ ๕ ปีเสร็จเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ขณะเดียวกันคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้มีการจัดตั้งคณะทำงานขึ้นมา เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิตน้ำตาลทราย ซึ่งขณะนี้คณะทำงานอยู่ระหว่างการพิจารณากำหนดมาตรฐานประสิทธิภาพการผลิตน้ำตาลทรายของโรงงานน้ำตาลทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำตาลในรูปแบบอื่น ตลอดจนพัฒนาตลาดส่งออกสินค้าที่ใช้ น้ำตาลเป็นวัตถุดิบอีกด้วย สำหรับแผนงานและมาตรการระยะยาวในการแก้ไขปัญหาราคาอ้อยและน้ำตาลทรายตกต่ำ กระทรวงอุตสาหกรรมโดยสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันให้ประเทศต่างๆ ยกเลิกมาตรการอุดหนุนช่วยเหลือผู้ผลิตภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาซึ่งจะช่วยให้ราคาน้ำตาลในตลาดโลกสะท้อนความเป็นจริงมากกว่าในปัจจุบัน

คำตอบข้อที่ ๒ ขอเรียนว่า อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายได้มีการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพทั้งด้านโรงงานน้ำตาลและด้านอ้อยมาโดยตลอด ดังนี้

ด้านโรงงานน้ำตาล

การนำระบบบริหารคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9000 ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14000 และระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยตามอนุกรม มอก. 18000 มาเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาด้านโรงงานน้ำตาล กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้จัดทำโครงการฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแก่โรงงานน้ำตาลเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในมาตรฐานดังกล่าว

ด้านอ้อย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของอ้อย ระยะ ๕ ปี (ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยมีเป้าหมายรักษาระดับพื้นที่ปลูกอ้อยทั้งประเทศไม่เกิน ๖ ล้านไร่ เพิ่มผลผลิตเฉลี่ยจาก ๘.๕ ตัน/ไร่ เป็น ๑๓ ตัน/ไร่ และความหวานเฉลี่ยเพิ่มจาก ๑๑.๗ ซี.ซี.เอส. เป็น ๑๓ ซี.ซี.เอส.

นอกจากนี้ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์อ้อยให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น และทำการปลูกขยายพันธุ์ให้เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรชาวไร่อ้อย รวมทั้งได้มีการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาการเผาอ้อยเพื่อลดความสูญเสียอันเกิดจากอ้อยไฟไหม้และเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

คำตอบข้อที่ ๓ ขอเรียนว่า จากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ เป็นต้นมา ทำให้สถาบันการเงินและธนาคารพาณิชย์ต่างประสบปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน จึงได้ลดการสนับสนุนทางการเงินแก่เกษตรกรชาวไร่อ้อยในรูปของการรับซื้อลดเช็คค่าบำรุงอ้อย (เช็คเขียว) เป็นผลให้เกษตรกรชาวไร่อ้อยขาดแคลนเงินทุนในการเพาะปลูกและบำรุงรักษาอ้อยเพื่อส่งโรงงานน้ำตาล ซึ่งจะสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงอุตสาหกรรม จึงได้ร่วมกันกำหนดแนวทางและมาตรการเพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเงินกู้ของเกษตรกรชาวไร่อ้อย ทั้งในเรื่องปัญหาแหล่งเงินกู้ การชำระหนี้ของเกษตรกร และอัตราดอกเบี้ย ผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ดังนี้

๑) ให้ ธ.ก.ส. เข้าไปช่วยเหลือระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย โดยการรับซื้อลดเช็คค่าบำรุงอ้อยที่โรงงานน้ำตาลออกให้แก่เกษตรกรชาวไร่อ้อย เพื่อใช้ในการเพาะปลูกและบำรุงรักษาอ้อย ตั้งแต่ปีการผลิต ๒๕๕๑/๒๕๕๒ เป็นต้นมา สำหรับปีการผลิต ๒๕๕๔/๒๕๕๕ สำนักงานเศรษฐกิจ

การเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คาดว่าจะมีพื้นที่เพาะปลูกอ้อยส่งโรงงานน้ำตาลประมาณ ๕.๖๘ ล้านไร่ และผลผลิตอ้อยประมาณ ๕๓.๐๓ ล้านตัน ซึ่งคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ ได้มีมติเห็นชอบให้ ธ.ก.ส. ร่วมกับธนาคารพาณิชย์อื่นสนับสนุนทางการเงิน เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรชาวไร่อ้อย ด้วยการรับซื้อลดเช็คค่าบำรุงอ้อยในวงเงิน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยให้จัดสรรวงเงินให้กับเกษตรกรชาวไร่อ้อยในอัตราไม่เกินตันละ ๒๐๐ บาท ตามปริมาณอ้อยที่ส่งเข้าหีบในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๒/๒๕๕๓ สำหรับเกษตรกรที่มีคุณสมบัติให้จัดสรรได้ไม่เกินตันละ ๓๐๐ บาท ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของโรงงานน้ำตาลที่ส่งจ่ายเช็คให้แก่เกษตรกรชาวไร่อ้อย ทั้งนี้ ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการรับซื้อลดเช็คค่าบำรุงอ้อยโดยคิดส่วนลดรับ (ดอกเบี้ย) ในอัตราร้อยละ ๗ ต่อปี

๒) ให้ ธ.ก.ส. เข้าไปช่วยเหลือระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย โดยการรับซื้อลดเช็ค เพื่อเพิ่มราคาอ้อยขั้นต้น เนื่องจากราคาอ้อยขั้นต้นต่ำกว่าต้นทุนการผลิตอ้อยจริง ทำให้เกษตรกรชาวไร่อ้อยขาดทุน โดยในปีการผลิต ๒๕๕๒/๒๕๕๓ กำหนดราคาอ้อยขั้นต้นตันละ ๔๕๐ บาท ในขณะที่ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยตันละ ๕๖๒.๓๑ บาท คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ จึงมีมติเห็นชอบให้เพิ่มราคาอ้อยขั้นต้นอีกตันละ ๑๐๐ บาท โดยให้ ธ.ก.ส. สนับสนุนทางการเงินแก่เกษตรกรชาวไร่อ้อยผ่านกองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายในวงเงิน ๕,๓๒๐ ล้านบาท

๓) ในปัจจุบันเกษตรกรจะผลิตอ้อยได้เฉลี่ยประมาณไร่ละ ๗ - ๘ ตัน ซึ่งมีผลให้ต้นทุนการผลิตต่อตันอ้อยสูงกว่าประเทศคู่แข่งซึ่งผลิตอ้อยได้เฉลี่ยประมาณไร่ละ ๑๔ - ๑๕ ตัน ดังนั้น ในปีการผลิต ๒๕๕๔/๒๕๕๕ ธ.ก.ส. จึงได้ร่วมกับส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศูนย์เกษตรอ้อย (ในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม) กรมวิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันชาวไร่อ้อย และโรงงานน้ำตาลที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการนำร่องในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยในพื้นที่ ๔ จังหวัด คือ เพชรบูรณ์ ลพบุรี ชัยภูมิ และสุพรรณบุรี เพื่อเพิ่มผลผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อไร่ จากไร่ละ ๗ - ๘ ตัน เป็นไร่ละ ๑๐ - ๑๒ ตัน โดยการสนับสนุนเงินทุนเพื่อสร้างระบบชลประทานเข้าสู่พื้นที่เพาะปลูกอ้อย ทั้งนี้ ได้กำหนดวงเงินช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อยไว้รายละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ภายใน ๕ ปี และคิดดอกเบี้ยตามเกณฑ์ปกติของ ธ.ก.ส.